

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie łódzkim w 2023 r.

30.09.2024 r.

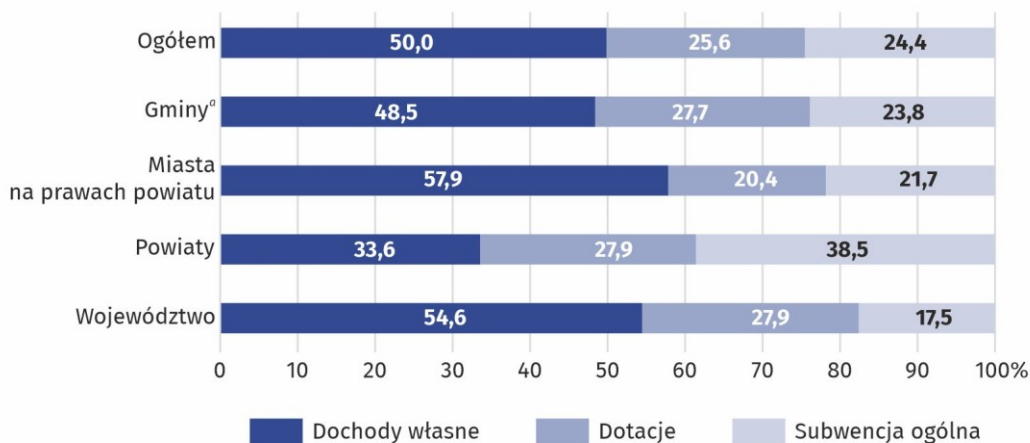
↑ 107,1

Wzrost dochodów jednostek samorządu terytorialnego w porównaniu z 2022 r.

W 2023 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego ukształtowały się na poziomie 23127,5 mln zł, tj. o 7,1% wyższym niż przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 9756,92 zł, tj. o 7,8% więcej niż w roku 2022. Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły w 2023 r. 25294,4 mln zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 13,8%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydano przeciętnie 10671,07 zł, tj. o 14,5% więcej niż rok wcześniej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r. województwo łódzkie obejmowało 21 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 177 gmin. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin mających również status miasta na prawach powiatu podane są oddzielnie.

Wykres 1. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego według rodzajów w 2023 r.

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2023 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa łódzkiego osiągnęły **dochody ogółem** w wysokości 23127,5 mln zł, co stanowiło 6,2% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Na tę kwotę w największym stopniu złożyły się dochody gmin i miast na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 50,3% i 29,7%) oraz w mniejszym stopniu dochody powiatów i województwa (odpowiednio 12,0 i 8,0%).

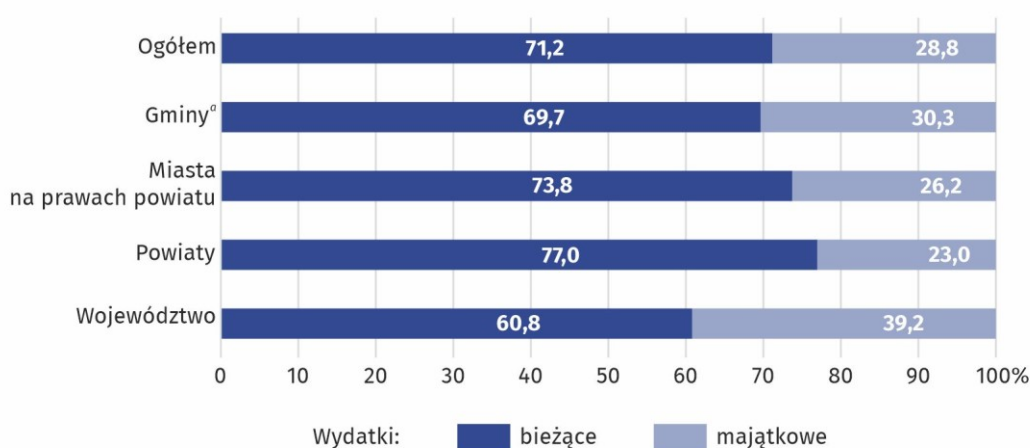
W porównaniu z 2022 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 1527,1 mln zł, tj. o 7,1%. Wzrost dochodów odnotowano na wszystkich poziomach podziału terytorialnego, w tym najwyższy dotyczył dochodów województwa (o 37,4%).

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego stanowiły 6,2% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju

W 2023 r. **wydatki ogółem** jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 25294,4 mln zł, z czego wydatki gmin stanowiły 49,3%, miast na prawach powiatu – 32,0%, powiatów – 11,6%, a województwa – 7,1%. W porównaniu z rokiem 2022, wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 3059,7 mln zł, tj. o 13,8%. Wzrost wydatków ogółem odnotowano na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego: w budżecie województwa – o 37,0%, w budżetach powiatów – o 22,9%, w budżetach miast na prawach powiatu – o 16,1%, oraz w budżetach gmin – o 7,9%.

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego były **wydatki bieżące**, które w 2023 r. wyniosły 18011,2 mln zł, stanowiąc 71,2% wydatków ogółem. W porównaniu z 2022 r. wydatki bieżące wzrosły o 98,2 mln zł, tj. o 0,5%. **Wydatki majątkowe** wyniosły 7283,2 mln zł i stanowiły 28,8% wydatków ogółem. Na **inwestycje** przeznaczono 6971,5 mln zł (27,6% wydatków ogółem), co stanowiło 95,7% wydatków majątkowych. W porównaniu z 2022 r. wydatki majątkowe były wyższe o 2961,5 mln zł, tj. o 68,5%, w tym inwestycyjne o 2906,8 mln zł, tj. o 71,5%.

Wykres 2. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w województwie w 2023 r.

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin (bez miast na prawach powiatu)

Dochody gmin w województwie łódzkim w 2023 r. wyniosły 11638,7 mln zł, tj. o 1,0% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 48,5% dochodów ogółem, dotacje – 27,8%, a subwencja ogólna – 23,8%.

Dla budżetów gmin istotnym źródłem dochodów są podatki – udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości. W 2023 r. wpływy z tytułu udziału w PIT stanowiły 25,2% dochodów własnych (1424,0 mln zł), a z podatku od nieruchomości – 25,7% (1448,4 mln zł). W porównaniu z 2022 r. dochody z PIT zmalały o 29,6%, natomiast z podatku od nieruchomości wzrosły o 11,6%. Wśród dochodów podatkowych największy wzrost w porównaniu z 2022 r. odnotowano w przypadku podatku leśnego. Wpływy z tego tytułu wzrosły o 48,5%, jednak ich udział w dochodach własnych był niewielki – 0,4%.

W porównaniu z 2022 r. kwota otrzymanych dotacji zmniejszyła się o 17,6% do 3229,7 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 85,3% ogółu dotacji, a ich kwota zmniejszyła się o 11,5% (do 2753,7 mln zł).

Największą część subwencji ogólnej stanowi część oświatowa, która przeznaczana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek oświatowych, jak również na dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w porównaniu z 2022 r. były wyższe o 13,8%

Subwencja ogólna jest ustawowo określonym świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego

osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej.

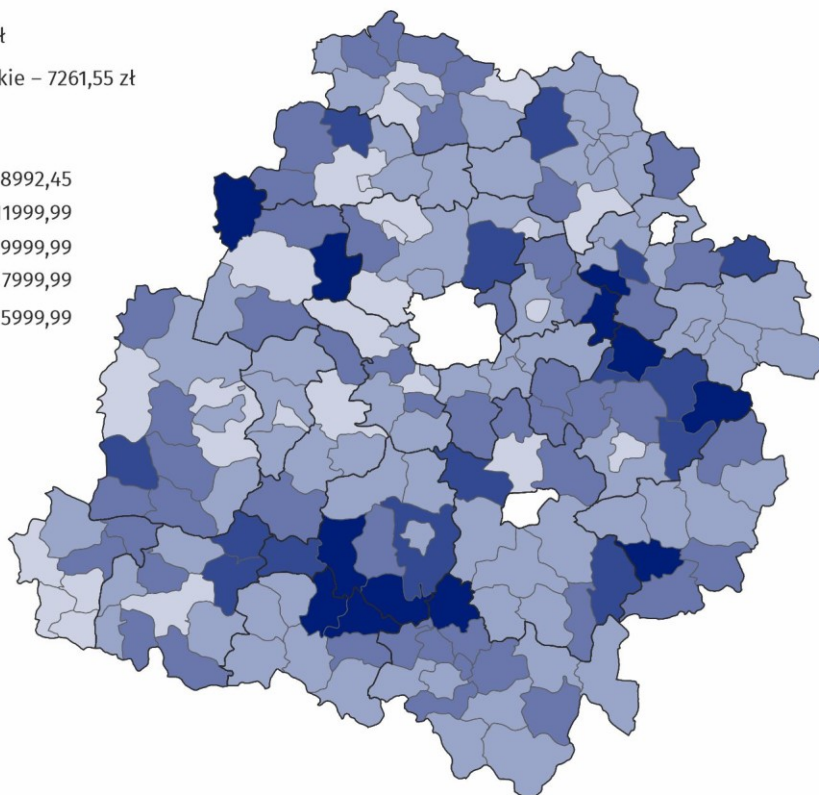
Wykres 3. Dochody budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w 2023 r.

POLSKA – 6714,04 zł

województwo łódzkie – 7261,55 zł

W zł

12000,00 – 38992,45
10000,00 – 11999,99
8000,00 – 9999,99
6000,00 – 7999,99
4998,77 – 5999,99

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

W 2023 r. w gminach (bez miast na prawach powiatu) subwencja ogólna wyniosła 2766,3 mln zł, tj. o 38,6% więcej niż rok wcześniej. Wielkość subwencji oświatowej (59,0% subwencji ogólnej) wzrosła w ciągu roku o 12,2% do 1631,1 mln zł. Prawie 1/5 subwencji ogólnej to jej część wyrównawcza, która w porównaniu z 2022 r. zwiększyła się o 8,3% do 555,9 mln zł.

Wydatki ogółem gmin w 2023 r. wyniosły 12472,0 mln zł, tj. o 7,9% więcej niż w 2022 r. Na wydatki bieżące przeznaczono 69,7% wydatków ogółem (10,9% wydatków bieżących przeznaczono na świadczenia na rzecz osób fizycznych). Pozostałe 30,3% stanowiły wydatki majątkowe, z których 3665,6 mln zł przeznaczono na inwestycje. W porównaniu z 2022 r. wydatki majątkowe wzrosły o 67,6%, a wydatki bieżące zmalały o 6,6%.

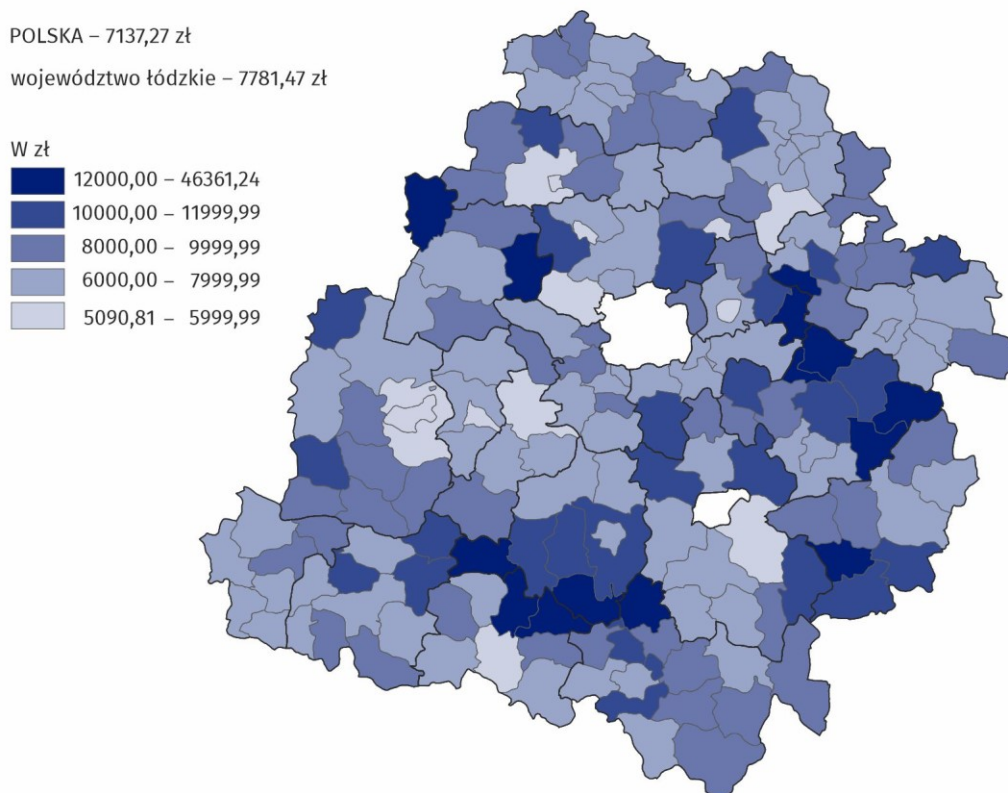
Niemal 1/3 środków gminy przeznaczyły na oświatę i wychowanie. W strukturze wydatków gmin w podziale na działy znaczące udziały miały także: wydatki na transport i łączność (15,2%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (13,5%).

W 2023 r. **średnio na 1 mieszkańca** przypadają 7261,55 zł dochodów gmin (w 2022 r. 7154,68 zł). W 106 gminach dochody były niższe od średniej, a najmniejszy dochód per capita odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki (4998,77 zł). Dochód na osobę przekraczający średnią uzyskano w 68 gminach, a najwyższy odnotowano w gminie wiejskiej Kleszczów (38992,45 zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. poziom wydatków gmin wyniósł 7781,47 zł (rok wcześniej 7178,82 zł). W 110 gminach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w gminie miejskiej Łęczycy (5090,91 zł). Natomiast w 64 gminach wydatki per capita przekroczyły średnią. Największe przeciętne wydatki poniosły gminy wiejskie: Kleszczów (46361,24 zł) oraz Sulmierzyce (20742,17 zł).

Z części wyrównawczej subwencji ogólnej finansowane są świadczenia z pomocy społecznej oraz zmniejszające dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów, województw

Wykres 4. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w 2023 r.

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Budżety miast na prawach powiatu

Dochody miast na prawach powiatu w województwie łódzkim w 2023 r. wyniosły łącznie 6859,6 mln zł, tj. o 7,8% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 57,9% ogółu dochodów, a 31,9% dochodów własnych (1265,5 mln zł) to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. W porównaniu z 2022 r. dochody własne wzrosły o 3,9%, subwencje o 36,8%, natomiast dotacje zmniejszyły się o 3,5%. Najmniejszy udział dochodów własnych w dochodach ogółem wykazały Skierniewice – 46,2%, a największy Łódź – 59,6%.

Wydatki ogółem miast na prawach powiatu w 2023 r. wyniosły 8086,6 mln zł, tj. o 16,1% więcej niż w 2022 r. Wydatki bieżące stanowiły 73,8% ogółu, z czego 1970,2 mln zł przeznaczono na wynagrodzenia. Pozostałe 26,2% stanowiły wydatki majątkowe, z których 2035,9 mln zł przeznaczono na inwestycje. Najniższy udział wydatków na inwestycje zaobserwowano w Piotrkowie Trybunalskim (18,9%), a najwyższy w Łodzi (26,0%).

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu największe udziały odnotowano dla działów: transport i łączność – 27,7%, oświata i wychowanie – 25,4%, oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,0% wydatków ogółem.

W 2023 r. w miastach na prawach powiatu przeciętny dochód **na 1 mieszkańca** wyniósł 8936,58 zł, tj. o 8,8% więcej niż w 2022 r. Najwyższy wzrost tego wskaźnika odnotowano w Skierniewicach (22,6%). Dochody własne w miastach na prawach powiatu, przeliczone na 1 mieszkańca, to kwota 5175,39 zł (w 2022 r. – 4936,15 zł). Najmniejszy dochód własny na 1 mieszkańca uzyskały Skierniewice – 4532,09 zł, a najwyższy Łódź – 5279,89 zł.

Przeciętne wydatki na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu w 2023 r. wyniosły 10535,15 zł, czyli o 17,2% więcej niż rok wcześniej. Najmniejsze wydatki per capita poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim – 9942,56 zł, a największe w Skierniewicach – 10702,77 zł. Na

Wśród dochodów miast na prawach powiatu 57,9% stanowiły dochody własne

Dochód na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu w 2023 r. wyniósł 8936,58 zł, a wydatki per capita ukształtowały się na poziomie 10535,15 zł

inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczono średnio 2652,35 zł (wobec 1514,10 zł w 2022 r.).

Budżety powiatów

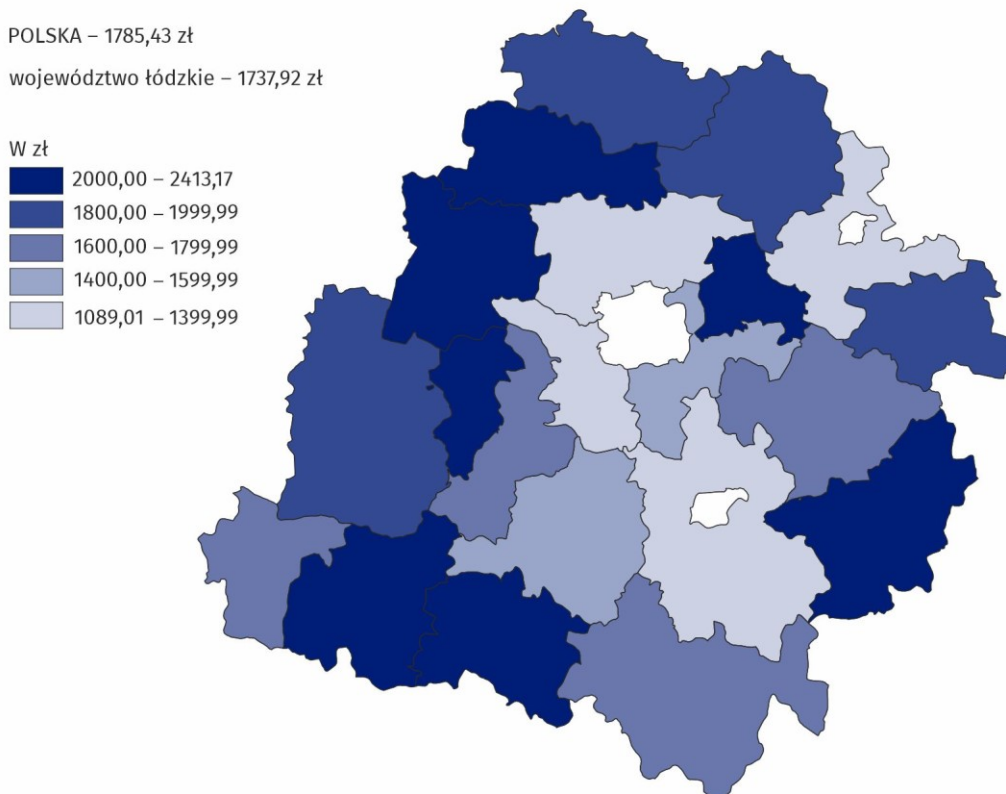
W województwie łódzkim w 2023 r. powiaty osiągnęły **dochody** w łącznej kwocie 2785,5 mln zł, tj. o 17,4% większej niż w 2022 r. Największy odsetek stanowiły dochody własne – 33,6% ogółu dochodów (13,6% z nich stanowił udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), subwencja ogólna to 38,5%, a dotacje 27,9%. W porównaniu z 2022 r. dochody z PIT zmniejszyły się o 27,3%.

Kwota otrzymanych dotacji w porównaniu z 2022 r. wzrosła o 40,0% do 777,8 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 92,1% ogółu dotacji, a ich wartość zwiększyła się w ciągu roku do 716,3 mln zł (tj. o 73,1%).

W 2023 r. subwencja ogólna wyniosła 1072,34 mln zł, tj. o 30,2% więcej niż rok wcześniej. Największy odsetek stanowiła subwencja oświatowa (74,0% subwencji ogólnej), a jej wartość zwiększyła się w ciągu roku o 18,8%, do 793,0 mln zł.

Powiaty w 2023 r. osiągnęły dochody o 17,4% większe niż rok wcześniej. Największy udział – 33,6% - stanowiły dochody własne

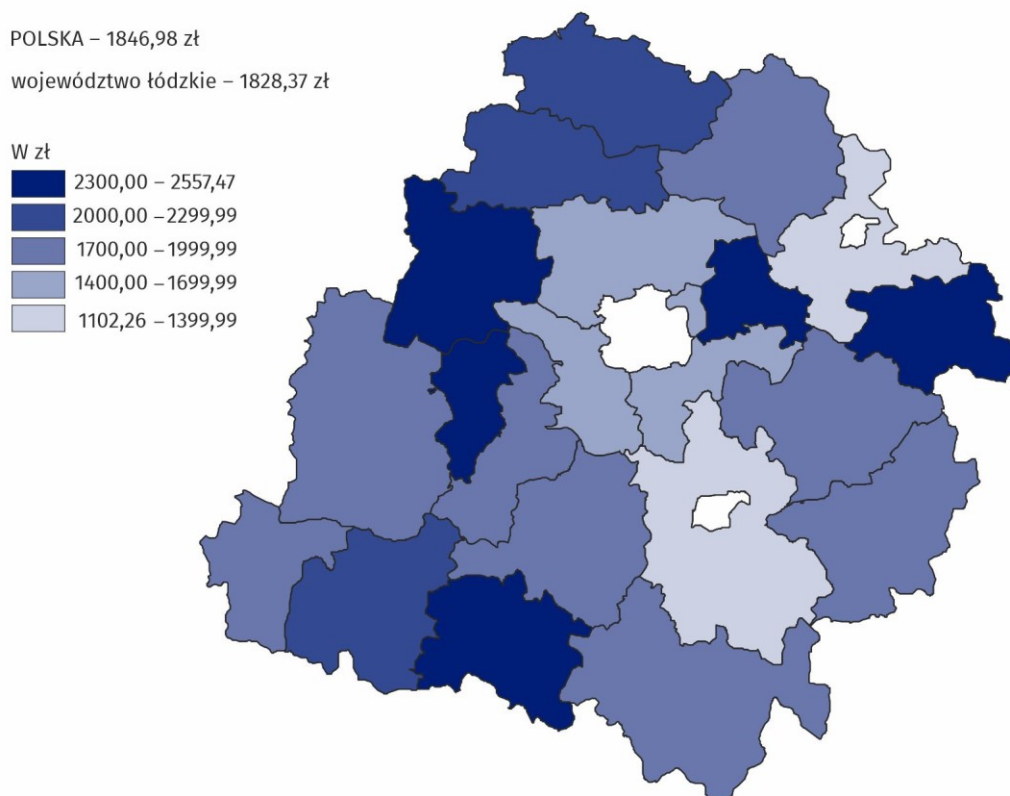
Wykres 5. Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2023 r.

Powiaty w 2023 r. poniosły **wydatki ogółem** w kwocie 2930,5 mln zł, o 22,9% wyższe niż rok wcześniej. Wydatki bieżące stanowiły 77,0% ogółu wydatków. Pozostałe 23,0% stanowiły wydatki majątkowe, które prawie w całości przeznaczono na inwestycje (99,8% wydatków). Na oświatę i wychowanie powiaty przeznaczyły 30,4% środków. Działami, na które przeznaczono relatywnie wysoki odsetek wydatków ogółem były: transport i łączność (20,8%) oraz pomoc społeczna (11,3%).

Wydatki powiatów w 2023 r. osiągnęły poziom o 22,9% wyższy niż w roku poprzednim

Wykres 6. Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2023 r.

W 2023 r. średnio na 1 mieszkańca powiatu przypadało 1737,92 zł (w 2022 r. 1472,38 zł). W 11 powiatach dochody były niższe od średniej, a najmniejszy dochód per capita odnotowano w powiecie skierniewickim (1089,01 zł). Dochód na osobę przekraczający średnią uzyskano w 10 powiatach, a najwyższy w zduńskowolskim (2143,17 zł).

W 2022 r. powiaty wydały przeciętnie, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, 1828,37 zł (rok wcześniej 1480,85 zł). W 10 powiatach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w powiecie skierniewickim (1102,26 zł). Natomiast w 11 powiatach wydatki per capita przekroczyły średnią, w tym największe wydatki poniosły powiaty: brzeziński (2557,47 zł) oraz poddębicki (2517,38 zł).

Budżet województwa

W 2023 r. **dochody w budżecie województwa łódzkiego** wyniosły 1843,7 mln zł, tj. o 37,4% więcej niż rok wcześniej. Dochody własne stanowiły 54,6% dochodów ogółem i były o 273,1 mln zł wyższe niż w 2022 r. Podatki PIT i CIT stanowiły odpowiednio 10,0% oraz 73,7% dochodów własnych województwa, z podatku CIT do budżetu wpłynęło 741,2 mln zł (o 50% więcej niż rok wcześniej), a z tytułu podatku PIT – 101,0 mln zł (26,6% mniej). Udział dotacji w budżecie ogółem wyniósł 28,0%, a ich wielkość w porównaniu z ubiegłym rokiem była o 151,6 mln zł wyższa. Subwencja ogólna stanowiła natomiast 17,5% dochodów ogółem i była o 77,2 mln zł wyższa niż w 2022 r. 10,7% subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa, która była o 9,9% wyższa niż rok wcześniej.

W 2023 r. samorząd województwa rozdysponował kwotę 1805,2 mln zł, czyli o 37,0% więcej niż rok wcześniej. Na wydatki bieżące przeznaczono 60,8% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe stanowiły 39,2%, z których 84,6% (tj. 598,0 mln zł) przeznaczono na inwestycje.

Najwięcej środków samorząd województwa przeznaczył na transport i łączność (43,5%). Działami, na które przeznaczono relatywnie wysoki odsetek wydatków ogółem były: administracja publiczna (20,3%) oraz ochrona zdrowia (11,9%).

Dochody w budżecie województwa w 2023 r. były o 37,4% większe niż rok wcześniej. Największy udział w budżecie miały dochody własne – 54,6%. Odsetek dotacji wyniósł 28,0%, a subwencji ogólnej 17,5%

W 2023 r. **średni dochód budżetu województwa na 1 mieszkańca** wyniósł 777,82 zł (w 2022 r. – 562,47 zł), a wydatki per capita ukształtowały się na poziomie 761,58 zł (552,43 zł rok wcześniej).

Budżet województwa zamknął się w 2023 r. nadwyżką rzędu 2,1% ogółu dochodów.

Tablica 1. Dochody, wydatki i wyniki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

Wyszczególnienie	Dochody		Wydatki		Wynik	Dochody	Wydatki
	ogółem	w tym własne	ogółem	w tym bieżące		2022=100	
w tysiącach złotych							
Ogółem	23127518,9	11557001,4	25294374,5	18011206,8	-2166855,6	107,1	113,8
Gminy ^a	11638717,5	5642749,9	12472040,3	8690358,8	-833322,8	101,0	107,9
miejskie	3042672,4	1763455,4	3243704,8	2576782,7	-201032,4	100,0	102,8
miejsko-wiejskie	2861498,4	1415908,7	3116137,5	2232710,1	-254639,1	103,0	112,7
wiejskie	5734546,7	2463385,8	6112198,0	3880866,0	-377651,3	100,5	108,3
Powiaty	2785516,7	935484,0	2930493,3	2256762,4	-144976,6	117,4	122,9
Miasta na prawach powiatu	6859569,0	3972543,8	8086603,8	5965995,3	-1227034,8	107,8	116,1
Województwo	1843715,6	1006223,7	1805237,0	1098090,3	38478,6	137,4	137,0
na 1 mieszkańca w złotych							
Ogółem	9756,92	4875,61	10671,07	7598,48	-914,14	107,8	114,5
Gminy ^a	7261,55	3520,59	7781,47	5422,03	-519,92	101,5	108,4
miejskie	6030,47	3495,11	6428,91	5107,09	-398,44	101,1	103,9
miejsko-wiejskie	6815,09	3372,20	7421,55	5317,53	-606,46	97,4	106,5
wiejskie	8453,54	3631,38	9010,26	5720,95	-556,71	104,3	112,4
Powiaty	1737,92	583,66	1828,37	1408,02	-90,45	118,0	123,5
Miasta na prawach powiatu	8936,58	5175,39	10535,15	7772,44	-1598,57	108,8	117,2
Województwo	777,82	424,50	761,58	463,26	16,23	138,3	137,9

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Łodzi

Dyrektor dr Piotr Ryszard Cmela

Tel: 42 684 56 11

Rozpowszechnianie:

Informatorium Statystyczne

Tel: 42 683 91 91, 42 683 91 92

Współpraca z Mediami

Tel: 42 683 90 19, 510 99 33 99

e-mail: promocjeldz@stat.gov.pl

www.lodz.stat.gov.pl

@Lodz_STAT

@UrzadStatystycznywLodzi

Powiązane opracowania

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2022](#)

[Komunikat dotyczący deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Gmina](#)

[Powiat](#)

[Województwo](#)

[Wydatki majątkowe budżetu państwa](#)